

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І  
МЕНЕДЖМЕНТУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою Радою

Східноєвропейського університету  
економіки і менеджменту

« 11 » 03 2020 р.

Протокол № 6

Ректор

С.О. Шамара



**ПРОГРАМА  
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

**Галузь знань**

**07 Управління та адміністрування**

**Спеціальність**

**071 Облік і оподаткування**

**Освітньо-професійна  
програма**

**Облік, аудит і оподаткування**

**Освітній ступінь**

**бакалавр**

Розглянуто та схвалено  
на засіданні Приймальної комісії ВНЗ  
«СУЕМ»

Протокол № 4 від 10.03. 2020 р.

Відповідальний секретар ПК

Ю.Ю. Сиволап

Черкаси

2020

## ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ .....	3
2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ .....	4
2.1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»..	4
2.2 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК» .....	5
2.3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» .....	12
2.3 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» .....	15
3. ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	17
3.1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА».....	17
3.1 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА» .....	21
3.2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА» .....	23
3.3 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА».....	26
4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ .....	28
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ .....	28

## 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Приєм на навчання на старші курси бакалаврату спеціальності 071 «Облік і оподаткування» здійснюється на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» або освітнього ступеня «бакалавр» (за іншою спеціальністю) на конкурсній основі за результатами здачі ЗНО (з української мови та літератури і математики або історії) та фахового вступного випробування (у формі тестування з профільних фахових дисциплін в обсязі діючих програм).

Для вступників, які вступають на основі освітнього ступеня/освітньо-кваліфікаційного рівня, здобутого за іншими неспорідненими спеціальностями /напрямами підготовки, передбачено також додаткове вступне випробування. Перелік споріднених (неспоріднених) спеціальностей/напрямів підготовки наведений у Правилах прийому, розміщених на сайті університету.

*Мета вступного випробування* – перевірка здатності до опанування освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Облік і оподаткування» на основі здобутих раніше компетентностей і формування за її результатами рейтингового списку вступників.

*Вимоги до здібностей і підготовленості вступників.* Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра абітурієнти, що вступають на старші курси, повинні мати відповідну базову освіту; знання, уміння і навички з базових та загальноекономічних дисциплін; здібності до оволодіння сучасних теорій та методів економічної науки з метою їх застосування під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

*Умови участі у вступному випробуванні.* До вступного випробування допускаються особи, що подали до приймальної комісії всі необхідні документи у визначеному Правилами прийому порядку та були допущені до конкурсного відбору.

Програма вступного випробування містить зміст завдань та програми відповідних дисциплін, визначає порядок його проходження та оцінювання знань вступників за такими *формами контролю*:

- 1) Складання фахового вступного іспиту (для всіх вступників).
- 2) Складання додаткового вступного іспиту (для вступників на основі диплому за іншими неспорідненими спеціальностями).

*Форма проведення вступного випробування.* Вступні випробування проводяться у письмовій формі в навчальній аудиторії в присутності членів екзаменаційної комісії. Кожен екзаменаційний білет містить 50 тестових питань з декількох дисциплін, що дозволяє здійснити комплексну оцінку фахових компетентностей вступника. Тривалість письмового іспиту становить не більше 3-х академічних годин (120 хв.). Результати вступного випробування оцінюються відповідно до критеріїв, наведених у даній програмі.

Підсумкова оцінка за вступне випробування враховується для рейтингування вступників і здійсненні конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання.

## 2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування складається з тестових завдань по 2-м дисциплінам професійної підготовки, які є обов'язковими компонентами освітньої програми підготовки бакалавра з обліку і оподаткування і вивчаються на молодших курсах, а саме:

- Бухгалтерський облік;
- Економіка підприємства.

### 2.1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

#### *Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації*

Загальна характеристика господарського обліку та основні етапи його розвитку. Вимірники обліку, особливості їх використання. Види господарського обліку. Їх характеристика та взаємозв'язок між ними. Основні принципи бухгалтерського обліку. Організація та ведення бухгалтерського обліку. Фінансовий та управлінський облік. Облікова політика підприємства.

#### *Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку*

Сутність предмету бухгалтерського обліку. Загальна характеристика об'єктів бухгалтерського обліку. Загальна характеристика методу бухгалтерського обліку. Характеристика складових (елементів) методу бухгалтерського обліку. Взаємозв'язок між предметом та методом бухгалтерського обліку.

#### *Тема 3. Бухгалтерський баланс*

Зміст і побудова бухгалтерського балансу. Оцінка та групування статей балансу. Загальна характеристика його складових (активів, власного капіталу і зобов'язань). Інформаційний зміст бухгалтерського балансу. Аналітичні якості балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на бухгалтерський баланс.

#### *Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис*

Рахунки бухгалтерського обліку, їх сутність, призначення та структура. Рахунки активні, пасивні та активно-пасивні, їх характерні особливості. Подвійний запис, його суть та контрольне значення. Значення та принципи класифікації рахунків. Класифікація рахунків стосовно балансу. Класифікація рахунків за їх економічним змістом. Класифікація рахунків за їх призначенням та побудовою. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку, їх взаємозв'язок. Узагальнення даних поточного обліку: оборотні відомості по синтетичних і аналітичних рахунках.

#### *Тема 5. План рахунків бухгалтерського обліку*

Значення та принципи класифікації рахунків. Класифікація рахунків стосовно балансу. Класифікація рахунків за їх економічним змістом. Класифікація рахунків за їх призначенням та побудовою. Поняття Плану рахунків. Призначення та структура Плану рахунків бухгалтерського обліку. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку.

#### *Тема 6. Первинне спостереження, документація та інвентаризація*

Первинне спостереження у бухгалтерському обліку. Класифікація документів. Порядок прийняття, перевірки та обробки бухгалтерських документів. Порядок

удосконалення бухгалтерських документів. Поняття інвентаризації та її призначення. Види інвентаризацій. Порядок проведення інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку.

#### *Тема 7. Оцінювання і калькуляція в системі бухгалтерського обліку*

Суть і значення вартісної оцінки. Оцінка як система вартісного виміру.

Калькуляція в системі бухгалтерського обліку. Принципи калькуляції за галузями виробництва. Перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Поняття методу обліку витрат і калькулювання. Характеристика основних методів калькулювання. Класифікація та види витрат.

#### *Тема 8. Форми бухгалтерського обліку*

Історія розвитку форм обліку. Ознаки форм обліку. Облікові регістри та їх класифікація. Сучасні паперові форми обліку та порядок їх складання. Комп'ютерні форми і системи обліку. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення.

#### *Тема 9. Облік господарських процесів*

Облік розрахунків з оплати праці. Облік процесу придбання і використання засобів праці. Облік процесу придбання (заготівлі) предметів праці та їх споживання. Облік процесу виробництва та формування собівартості готової продукції. Облік процесу реалізації, формування та розподілу фінансових результатів господарської діяльності підприємства.

#### *Тема 10. Основи бухгалтерської звітності*

Суть та призначення звітності. Вимоги до звітності та її користувачі. Класифікація звітності. Форми бухгалтерської звітності. Порядок складання, затвердження і подання звітності.

## **2.2 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»**

1. Бухгалтерський облік є складовою більш широкого поняття:
2. Процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень – це:
3. У бухгалтерському обліку використовують такі вимірники:
4. Основним для бухгалтерського обліку є вимірник:
5. Особливістю бухобліку є відображення господарських операцій:
6. Натуральні вимірники використовуються для:
7. Для обліку кількості відпрацьованого часу використовують такі вимірники:
8. У якому варіанті відповіді перелічено тільки натуральні показники:
9. Особливостями бухгалтерського обліку є те, що він:
10. Використання вибіркового (несуцільного) спостереження характерне для:
11. Виключно документальне спостереження за фактами господарської діяльності використовують у:
12. Обчислення показників для визначення прибутку та розрахунку суми податку є функцією:

13. Основною метою фінансового обліку є:
14. Що з наведеного містить комерційну таємницю підприємства?
15. Не є обов'язковими і використовуються виключно для внутрішніх потреб управління дані:
16. Обов'язковість ведення бухгалтерського обліку в Україні закріплена в:
17. Доповніть твердження: "Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку є...":
18. Національні стандарти бухгалтерського обліку (ПСБО):
19. Підприємство згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" самостійно:
20. Ведення бухгалтерського обліку є обов'язковим:
21. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться:
22. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємствах покладається на:
23. Чи може керівник підприємства особисто вести бухгалтерський облік та складати звітність?
24. Чи може підприємство для ведення обліку користуватися послугами стороннього спеціаліста або аудиторської фірми на договірних засадах?
25. Під обліковою політикою підприємства розуміється сукупність:
26. Облікова політика затверджується:
27. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку затверджуються:
28. Користувачів бухгалтерської інформації поділяють на:
29. Які з наведених користувачів бухгалтерської інформації є внутрішніми?
30. Які з перелічених користувачів інформації безпосередньо не зацікавлені в діяльності підприємства?
31. Бухгалтерський облік належить до циклу дисциплін:
32. Об'єктами бухгалтерського обліку і звітності є:
33. Джерела утворення господарських засобів підприємства поділяються на:
34. Залучені джерела утворення засобів підприємства – це:
35. Що розуміють під дебіторами?
36. Заборгованість фізичних і юридичних осіб підприємству називається:
37. До оборотних відносяться активи, очікуваний термін використання яких:
38. Проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг називається:
39. Операційний цикл - це проміжок часу:
40. До необоротних відносяться активи, очікуваний термін використання яких:
41. До довгострокових зобов'язань відноситься заборгованість, яка повинна бути погашена:
42. Поточною називається заборгованість, яка повинна бути погашена:
43. Юридичні чи фізичні особи, які заборгували перед підприємством – це:
44. Перераховані засоби - будівлі, обладнання, готівка, поточний рахунок, готова продукція, матеріали - відносяться до:
45. До складу зобов'язань відносяться:
46. Що розуміють під кредиторською заборгованістю?
47. Зобов'язаннями підприємства називається:
48. Які з перелічених активів є оборотними?
49. Які з перелічених активів є необоротними?
50. Товари відносяться до складу:
51. Обладнання відноситься до складу:

52. Знайти відповідну пару:

- 1) необоротні активи
- 2) оборотні активи
- 3) зобов'язання

- 1) заборгованість по зарплаті
- 2) заборгованість покупців
- 3) будинки та споруди

53. Засоби, що беруть участь у процесі виробництва один раз, як правило, змінюють свою форму і повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції, називаються:

54. Не належать до основних засобів:

55. Майно підприємства формується за рахунок:

56. Не належать до залучених засобів:

57. Джерелами формування майна підприємства можуть бути:

58. Проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг називається:

59. Дія або подія, яка викликає зміни в структурі активів, зобов'язань чи власного капіталу підприємства називається:

60. Основними є такі господарські процеси:

61. Правило, яким слід користуватися при вимірюванні, оцінці, реєстрації господарських операцій та їх відображенні у звітності, - це:

62. Принцип послідовності передбачає:

63. Дати назву принципу: "діяльність підприємства буде тривати необмежений період часу":

64. Сутність принципу автономності полягає в тому, що:

65. Принцип історичної (фактичної) собівартості полягає в тому, що:

66. Принцип обачності полягає в тому, що:

67. Принцип безперервності передбачає, що оцінка активів і зобов'язань здійснюється, виходячи з такого припущення:

68. Відповідно до базових принципів бухгалтерського обліку пріоритетною оцінкою активів має бути:

69. На підставі якого принципу бухгалтерського обліку активи і зобов'язання власників підприємства не повинні відображатися в його фінансовій звітності?

70. Згідно з принципом нарахування доходи і витрати мають відображатися в бухгалтерському обліку:

71. На підставі якого принципу бухгалтерського обліку необхідно запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів та доходів?

72. Підприємство "Майстер" займається виготовленням меблів. У квітні покупцями були замовлені офісні меблі, які були виготовлені у травні, доставлені замовникам у червні, а оплачені у липні. В якому місяці підприємству необхідно відобразити в обліку дохід від реалізації продукції у відповідності з принципом нарахування?

73. Який з перелічених методичних прийомів не належить до елементів методу бухгалтерського обліку?

74. Який метод бухгалтерського обліку передбачає відображення господарських операцій в облікових регістрах?

75. З якою метою застосовують рахунки та подвійний запис господарських операцій?

76. Щоб забезпечити відповідність бухгалтерських записів фактичним даним, необхідно:

77. Сутність оцінки полягає:

78. Обчислення витрат, пов'язаних із певним господарським процесом, забезпечує:

79. Який з елементів методу бухгалтерського обліку використовують для визначення собівартості виготовленої продукції?
80. Який з елементів методу бухгалтерського обліку використовується для фіксування господарських операцій?
81. За допомогою якого з елементів методу бухгалтерського обліку виявляються неоприбутковані цінності, розкрадання, нестачі тощо?
82. Проведення інвентаризації є обов'язковим:
83. Хто несе відповідальність за достовірність даних, що містяться в первинному документі?
84. Чи допускаються виправлення в первинних документах?
85. Створення типових бланків документів для оформлення однорідних господарських операцій називається:
86. За призначенням документи поділяються на:
87. Документооборот — це:
88. До первинних документів належать:
89. Чи можна використовувати при заповненні документів простий олівець?
90. Коли мають складатися первинні документи?
91. Сторнувальні проводки використовуються:
92. За місцем складання документи є:
93. Яке визначення інвентаризації найточніше:
94. Проведення інвентаризації є обов'язковим:
95. За організацію, проведення та загальний стан інвентаризаційної роботи відповідає:
96. Робочим (виконавчим) органом суб'єкта інвентаризації є:
97. Склад інвентаризаційної комісії затверджується:
98. До складу інвентаризаційної комісії не можуть входити:
99. Інвентаризацію на підприємстві проводить:
100. Різниця між обліковими і фактичними даними, що виявляється за результатами інвентаризації, називається:
101. Нестачі товарно-матеріальних цінностей, що виявлені за результатами інвентаризації, підлягають:
102. Як називають систему підсумкових показників, які характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства, результати використання його активів, стан зобов'язань?
103. Форма №1 фінансової звітності має назву:
104. Форма № 2 фінансової звітності має назву:
105. Баланс представляє собою:
106. Баланс відображає інформацію:
107. Баланс поділяється на наступні дві частини:
108. Власний капітал і зобов'язання називають також:
109. Частина балансу, в якій відображаються господарські засоби підприємства, називається:
110. Частина балансу, в якій відображаються джерела утворення засобів підприємства, називається:
111. Метою складання фінансової звітності є:
112. Що не є якісною характеристикою фінансової звітності?
113. Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому – це:



114. За якою ознакою розрізняють статистичну, фінансову, податкову, спеціальну, внутрішньогосподарську звітність?
115. Які підприємства подають консолідовану фінансову звітність?
116. Підприємства подають фінансову звітність:
117. Звітним періодом для складання фінансової звітності є:
118. Квартальна фінансова звітність подається не пізніше:
119. Звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал — це:
120. Облікову політику підприємства розкривають у:
121. Величина активів підприємства завжди:
122. Яку суму становлять активи підприємства, якщо власний капітал – 8500 тис.грн, а зобов'язання – 4500 тис.грн?
123. Актив та пасив балансу згідно з НП(С)БО 1 складається відповідно з наступної кількості розділів:
124. Як називається принцип складання балансу, який передбачає вирахування (віднімання) регулюючих статей активу та пасиву?
125. Згідно законодавства обов'язковим є складання бухгалтерського балансу:
126. Суми, записані в пасиві балансу, являють собою:
127. Суми, записані в активі балансу, являють собою:
128. Які дані з рахунків переносяться до активу балансу?
129. Оборотні засоби підприємства відображаються в балансі:
130. До складу фінансової звітності згідно з НП(С)БО 1 входять:
131. Які засоби є найбільш ліквідними?
132. Що є обов'язковою умовою складання балансу?
133. Які зміни в балансі викликає операція "Перерахована з поточного рахунку сума заборгованості постачальникам"?
134. Які зміни в балансі викликає операція "Випущена з виробництва та отримана на склад готова продукція"?
135. Які зміни в балансі викликає операція "Нарахована заробітна плата"?
136. Які зміни в балансі викликає операція "Виплачена заробітна плата працівникам"?
137. Яка з наведених операцій не приводить до зміни валюти балансу?
138. Які зміни в балансі відбудуться внаслідок такої операції: "Отримані матеріали від постачальників, які будуть оплачені пізніше"?
139. Які зміни в балансі відбудуться внаслідок такої операції: «Погашений кредит банку"?
140. Яка з операцій не викличе зміни підсумків балансу?
141. Вказати пункт, у якому перераховані тільки пасивні статті:
142. Які форми фінансової звітності складаються щоквартально?
143. Показники за який період містить у собі бухгалтерський баланс?
144. Скорочена форма фінансової звітності складається підприємствами за наступних умов:
145. Звітна форма балансу в Україні побудована:
146. Знайти відповідну пару:
- |                           |   |
|---------------------------|---|
| 1) фінансова звітність;   | 1) звіт з праці;                                      |
| 2) статистична звітність; | 2) звіт про фінансові результати;                     |
| 3) оперативна звітність.  | 3) звіт про надходження грошових коштів від покупців. |
147. Актив відображається у балансі, якщо виконується така умова (умови):

148. Відповідно до Положень бухгалтерського обліку, необоротні активи – це:
149. Банківська позика, яку буде погашено через 36 місяців, відображається у складі:
150. Комп'ютерна програма для автоматизації бухгалтерського обліку відображається у складі:
151. Заборгованість власників за внесками до статутного капіталу відображається у складі:
152. Для відображення господарських операцій протягом звітного періоду призначені:
153. Спосіб групування засобів підприємства та джерел утворення з метою обліку їх наявності та руху – це:
154. Ліва сторона рахунку має назву:
155. Процес відкриття рахунку – це:
156. Сума записів господарських операцій по Дт або Кт рахунків називається:
157. Оборот по Дт рахунку дорівнює:
158. Активні та пасивні рахунки відрізняються:
159. Збільшення зобов'язань записується:
160. Зменшення дебіторської заборгованості записується:
161. Дебетовий оборот по рахунку показує величину збільшення об'єкта за місяць, якщо:
162. Дебетовий оборот по активному рахунку показує:
163. Які рахунки призначені для обліку оборотних засобів?
164. В якому випадку кінцевий залишок активного рахунку дорівнює 0?
165. В якому випадку кінцевий залишок пасивного рахунку дорівнює 0?
166. Субрахунки призначені для:
167. В оборотній відомості повинні співпадати підсумки:
168. Кількість аналітичних рахунків, які можуть бути відкриті по одному синтетичному рахунку:
169. Якщо синтетичний рахунок є активним, то субрахунок, який відкритий до нього, є:
170. Діючий план рахунків складається з:
171. З якими рахунками кореспондують позабалансові рахунки?
172. Активні рахунки – це рахунки, призначені:
173. Пасивні рахунки призначені для обліку:
174. Сальдо по рахунку не може:
175. Що означає бухгалтерський запис Дт 372 – Кт 301?
176. Чи використовується в діючій системі бухгалтерського обліку простий (неподвійний) запис операцій на рахунках?
177. Збільшення одного виду майна обумовлене:
178. Кредитовий оборот по пасивному рахунку показує:
179. “Сальдо” і “Залишок” – поняття ідентичні:
180. Кінцеве сальдо минулого звітного періоду повинно дорівнювати:
181. Чи правильне твердження, що синтетичні рахунки не мають натуральних показників?
182. Власний капітал обліковується на рахунках:
183. Рахунки, призначені для обліку інформації про заборгованість підприємства банкам за отримані кредити, знаходяться:
184. Які рахунки призначені для обліку доходів, прибутку?
185. Відображення господарських операцій на рахунках проводиться на підставі:
186. Що таке план рахунків?
187. Рахунками 1-го порядку називаються:

188. Рахунками 2-го порядку називаються:
189. В залежності від ступеня деталізації облікових даних рахунки поділяються на:
190. Що означає бухгалтерський запис: Дт 66 – Кт 30?
191. Що означає бухгалтерський запис: Дт 31 – Кт 60?
192. Що означає бухгалтерський запис: Дт 63 – Кт 31?
193. Сума наявних на певну дату засобів, коштів і джерел, що відображена по рахунку бухгалтерського обліку – це:
194. Підсумки записів у правій частині рахунку називають:
195. Сальдо в активних рахунках записується:
196. В активно-пасивних рахунках залишок записується:
197. Розгорнуте сальдо – це:
198. Який з наведених рахунків відноситься до активно-пасивних?
199. Рахунки, які обліковують джерела господарських засобів, є:
200. Сума всіх кредитових залишків по рахункам підприємства відображає:
201. На тій стороні рахунку, де наводиться залишок, відображається його:
202. Пасивні рахунки призначені для обліку:
203. Активні рахунки призначені для обліку:
204. Дебетовий оборот за активним рахунком показує:
205. Дебетовий оборот за пасивним рахунком показує:
206. Для визначення кінцевого сальдо за активним рахунком необхідно:
207. Подвійним записом називають відображення кожної господарської операції двічі:
208. Бухгалтерська проводка, у якій один рахунок дебетується, а другий кредитується на одну і ту ж суму, називається:
209. Бухгалтерська проводка, у якій один рахунок дебетується, а декілька кредитується на загальну суму або навпаки, називається:
210. Запис операцій у календарній послідовності їх виникнення називається:
211. Залежно від рівня деталізації облікової інформації рахунки поділяють на:
212. Рахунки, призначені для обліку економічно однорідних груп засобів, їх джерел та господарських процесів у грошовому вимірнику, називають:
213. Грошові, натуральні й трудові вимірники використовують у:
214. Як класифікують рахунки бухгалтерського обліку відповідно до балансу?
215. За якою класифікаційною ознакою виділяють аналітичні рахунки?
216. До рахунків обліку господарських засобів не належать:
217. До рахунків обліку джерел утворення господарських засобів належать:
218. Контрактним є рахунок:
219. Контрпасивним є рахунок:
220. Збірно-розподільчі рахунки використовують для:
221. Особливість відображення операцій на позабалансових рахунках полягає:
222. Позабалансові рахунки використовують для:
223. Групи рахунків, призначені для обліку витрат за елементами, називають:
224. Діючий План рахунків складається з:
225. Оборотні засоби підприємства обліковують такі рахунки:
226. Власний капітал характеризують такі рахунки:
227. Рахунки яких класів є пасивними?
228. Виходячи з основних принципів бухгалтерського обліку, пріоритетною оцінкою активів є:
229. Яка (які) грошова одиниця може використовуватися для ведення обліку та складання бухгалтерської звітності в Україні?

230. В яких одиницях виміру заповнюється баланс підприємства?
231. Спеціальна таблиця, призначена для відображення документально оформлених господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, накопичення та зберігання облікової інформації — це:
232. Регістри бухгалтерського обліку мають містити:
233. Облікові регістри поділяються на синтетичні, аналітичні та комбіновані за:
234. За допомогою якого способу неправильний запис закреслюють однією рисою так, щоб можна було прочитати закреслене, а зверху пишуть правильну суму або текст?
235. Облікові регістри зберігаються протягом:
236. В якому варіанті відповіді запропонована хронологічна послідовність ведення обліку?
237. Що розуміють під формою бухгалтерського обліку?
238. Основними обліковими регістрами журнальної форми є:
239. Журнали, що є основними регістрами журнальної форми ведення обліку, побудовані за:
240. Кожен журнал як основний регістр журнальної форми ведення обліку:
241. При журнальній формі ведення обліку до журналів відкривають:
242. Яка форма бухгалтерського обліку є найбільш поширеною на підприємствах при ручному способі ведення обліку?
243. Журнальна форма передбачає ведення для обліку:
244. Облік операцій з грошовими коштами підприємства при журнальній формі ведеться у наступному журналі:
245. У спеціальній відомості 8 при журнальній формі обліку ведуть:

### **2.3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

#### *Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання*

Поняття, цілі й напрямки діяльності підприємства. Правові основи функціонування підприємства. Господарський кодекс України. Статут підприємства. Колективний договір.

Класифікація і структура підприємств. Види підприємств. Виробнича структура і технологічна структура підприємств.

Ринкове середовище господарювання підприємств. Поняття, функції і структура ринку. Принципи поведінки суб'єктів господарювання на ринку.

Сутність і функції процесу управління. Необхідність управління. Функції управління. Методи управління діяльністю підприємств. Організаційні структури управління підприємствами. Загальна характеристика організаційної структури управління. Типи організаційних структур управління.

#### *Тема 2. Персонал підприємства та продуктивність праці.*

Поняття, класифікація та структура персоналу. Персонал підприємства. Промислово-виробничий та непромисловий персонал. Категорії персоналу у відповідності з характером виконуваних функцій. Розподіл персоналу за професіями та спеціальностями. Класифікація працівників за кваліфікаційним рівнем.

Явочна, облікова та середньооблікова чисельність.

Кадрова політика і система управління персоналом. Сучасна кадрова політика

підприємства. Система управління персоналом на підприємстві. Функціональні підсистеми управління персоналом.

Продуктивність праці. Сутність і вимірювання. Методи вимірювання продуктивності праці. Показники рівня продуктивності праці. Управління продуктивністю праці. Класифікація чинників для розрахунків зростання продуктивності праці.

### *Тема 3. Капітал, виробничі фонди і нематеріальні ресурси*

Загальна характеристика капіталу і виробничих фондів. Сутність і види капіталу. Основний і оборотний капітал. Виробничі фонди підприємства. Економічна суть основних засобів. Оборотні засоби та їх економічна сутність. Вартісна оцінка основних засобів. Видова класифікація і структура основних фондів. Укрупнена класифікація основних фондів.

Спрацювання, амортизація і відтворення основних засобів.

Ефективність відтворення та використання основних фондів. Показники ефективності.

Оборотні кошти підприємства. Поняття оборотних фондів та оборотних коштів підприємства. Класифікація оборотних коштів підприємства. Склад оборотних коштів та структура. Оборотні фонди та їх економічна сутність. Склад і структура оборотних фондів.

Нормування оборотних коштів. Поняття й мета нормування оборотних коштів. Показники використання оборотних коштів підприємства. Ефективність використання оборотних коштів. Коефіцієнт оборотності. Коефіцієнт завантаження. Тривалість одного обороту. Економічне значення оборотності. Основні напрями підвищення ефективності використання оборотних коштів. Джерела та способи економії матеріальних ресурсів на підприємствах.

Нематеріальні ресурси. Поняття та види. Нематеріальні активи. Поняття та охорона права власності. Реалізація права власності на нематеріальні ресурси. Ліцензійна угода. Ліцензія.

### *Тема 4. Інвестиційна діяльність підприємства*

Сутність інвестицій та їх класифікація. Поняття, склад і структура інвестицій. Характеристика інвестицій. Функціонально-елементний склад інвестицій підприємства. Різновиди і структура капітальних вкладень.

Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування виробничих інвестицій. Обчислення необхідного обсягу виробничих інвестицій. Визначення конкретних джерел фінансування виробничих інвестицій.

Формування і регулювання фінансових інвестицій. Загальна характеристика цінних паперів. Залучення іноземних інвестицій. Необхідність залучення, види, форми й структура іноземних інвестицій. Державне регулювання та ефективність залучення іноземних інвестицій.

### *Тема 5. Інноваційна діяльність підприємства*

Загальна характеристика інноваційних процесів. Інноваційні процеси. Новини. Нововведення. Види інноваційних процесів. Поняття, основні джерела, класифікація і взаємозв'язок інноваційних процесів. Вплив техніко-організаційних нововведень на виробництво.

Науково-технічний прогрес, його загальні та пріоритетні напрями. Сутнісно-

змістова характеристика НТП і НТР. Фундаментальні дослідження. Наукові відкриття. Винаходи. Прикладні наукові й дослідно-конструкторські розробки. Загальні та пріоритетні напрями НТП.

#### *Тема 6. Система планування на підприємстві*

Планування: суть, основні принципи. Методи планування: нормативний, балансовий, економіко-математичний, графоаналітичний. Види планів, їхня структура і порядок розробки.

Суть та основні етапи стратегічного планування. Основні розділи стратегічного плану. Різновиди стратегій.

Тактичне планування. Структура та етапи розробки тактичного плану. Система показників.

Оперативно-виробниче планування: міжцехове і внутрішньоцехове планування, календарне планування, диспетчерування виробництва.

Бізнес-планування: сутність, призначення, структура бізнес-плану.

#### *Тема 7. Продукція: сутність, різновиди і конкурентоспроможність*

Загальна характеристика продукції (послуг). Поняття та класифікація продукції. Вимірники обсягу продукції.

Маркетингова діяльність і формування програми випуску продукції. Складання виробничої програми підприємства. Ресурсне обґрунтування виробничої програми.

Матеріально-технічне забезпечення виробництва. Форми і системи матеріально-технічного забезпечення. Обчислення потреби в матеріалах. Запаси матеріалів та регулювання запасів.

Якість і конкурентоспроможність продукції. Суть, показники та методи оцінювання якості продукції. Конкурентоспроможність продукції. Ефективність і способи підвищення якості і конкурентоспроможності продукції. Стандартизація та сертифікація продукції.

#### *Тема 8. Витрати підприємства*

Загальна характеристика витрат на виробництво продукції. Витрати та собівартість продукції. Класифікація витрат. Управління витратами на підприємстві. Система управління витратами.

Сукупні витрати та собівартість продукції. Кошторис виробництва. Собівартість різних видів продукції. Собівартість окремих видів продукції. Сутність і методи калькулювання.

Ціни на продукцію, сутнісна характеристика. види. методи встановлення та регулювання. Загальна характеристика ціни; види цін. Загальні та специфічні чинники ціноутворення. Методи ціноутворення на продукцію.

#### *Тема 9. Результативність діяльності підприємства*

Зміст і форми фінансової діяльності підприємства. Характеристика фінансової діяльності. Планування фінансової діяльності. Фінансовий план підприємства.

Формування і використання прибутку. Сутність і показники прибутку. Загальний, чистий, валовий, операційний, маржинальний прибуток. Джерела прибутку та його обчислення. Напрямки використання прибутку.

Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Сутність та інформаційна база оцінки. Оцінка прибутковості та активності. Оцінка фінансової стійкості та

платоспроможності.

Сутнісна характеристика та вимірювання ефективності виробництва. Економічна суть і загальна методологія визначення. Чинники зростання ефективності виробництва. Класифікація та загальна характеристика. Напрямки дії та використання окремих чинників.

#### *Тема 10. Антикризова діяльність підприємства*

Кризові явища, що спричиненні зниженням купівельної спроможності населення і падінням виробництва. Необхідність, суть та мета реструктуризації підприємства.

Зовнішні та внутрішні причини реструктуризації. Реструктуризаційні зміни на підприємстві.

Види та етапи процесу реструктуризації. Бізнес-план і спроби реструктуризації підприємства. Види санації підприємства, фінансування і техніко-економічне обґрунтування санаційних заходів.

### **2.3 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

1. Підприємство – це:
2. Основним законодавчим документом, що регулює діяльність підприємств в Україні є:
3. Підприємство вважається створеним і набуває прав юридичної особи з моменту:
4. Правовий акт, що регулює нарівні з нормами чинного законодавства правову основу діяльності підприємства з приводу його індивідуальної діяльності та взаємовідносин з іншими суб'єктами господарювання це:
5. Колективний договір – це угода між:
6. Колективний договір укладається:
7. Всіх економічних систем стосується наступна фундаментальна проблема:
8. На діяльність підприємства опосередковано впливає:
9. Споживачі, конкуренти, державні органи, фінансово-кредитні установи, постачальники утворюють:
10. Ринок – це:
11. До товарного ринку відноситься:
12. Ринок продавця характеризується:
13. Який ринок займається торгівлею цінних паперів:
14. Інфраструктура ринку – це:
15. Трудові ресурси – це
16. Персонал підприємства – це:
17. Весь персонал підприємства поділяється на такі категорії:
18. Професія характеризує:
19. Кваліфікація – це:
20. Рівень кваліфікації робітників характеризується за:
21. Продуктивність праці – це:
22. Рівень продуктивності праці можна охарактеризувати такими показниками:
23. Норми виробітку це:
24. Продуктивність праці вимірюється показниками:
25. Середньоспискова чисельність працівників за місяць обчислюється:

26. Плинність кадрів – це:
27. Виберіть найбільш повне і точне визначення терміну «оплати праці»:
28. Номінальна заробітна плата – це:
29. Залишкова вартість основних фондів може бути визначена 29. Реальну заробітну плату можна визначити так:
30. Основна заробітна плата працівника – це:
31. Тарифна система містить такі елементи:
32. Тарифно - кваліфікаційний довідник – це:
33. Погодинна форма оплати праці передбачає використання таких систем:
34. Погодинна форма передбачає оплату праці в залежності від:
35. Відрядна форма оплати праці використовується за умов:
36. Якщо при нарахуванні заробітної плати використовується розцінок за весь обсяг виконаних робіт і встановлюється строк їх виконання, то така система називається:
37. Доцільність використання непрямої відрядної системи оплати праці виникає за умов:
38. Основними фондами називаються:
39. До основних фондів не відносяться:
40. Основні фонди при зарахуванні на баланс підприємства в результаті їх придбання (будівництва) оцінюються:
41. Показник фондівіддачі характеризує:
42. Які з перелічених фондів підприємства можна віднести до неvirобничих:
43. До активної частини основних фондів належать:
44. Облік основних фондів здійснюється у таких формах:
45. Якщо вартість основних фондів відображає витрати їх відтворення в сучасних умовах, то вона називається:
46. Залишкова вартість основних фондів може бути визначена як різниця між:
47. Фізичне зношування основних фондів можна визначити як:
48. Під моральним зношуванням основних фондів слід розуміти:
49. Процес амортизації основних фондів можна охарактеризувати як:
50. Норма амортизації основних фондів – це:
51. Коефіцієнт фондоозброєності визначається як відношення:
52. Фондомісткість розраховується як відношення:
53. Складова частина потенціалу підприємства, здатна приносити економічну користь протягом відносно тривалого періоду, для якої характерні відсутність матеріальної уречевленої основи та невизначеність розмірів майбутнього прибутку від її використання - це:
54. Яке з наведених нижче визначень розкриває зміст нематеріальних активів?
55. Вид нематеріальних активів, що засвідчує авторство на винахід та виключне право на використання його протягом певного строку, називається:
56. Капітальні вкладення – це:
57. Інновація — це:
58. Інноваційна діяльність – це
59. Virобнича потужність підприємства –це:
60. Virобнича програма підприємства – це:
61. Naturalними показниками виробничої програми є:
62. Номенклатура – це:
63. Асортимент – це:
64. Оборотні кошти підприємства – це:
65. З перелічених елементів виберіть ті, котрі належать до оборотних фондів



підприємства:

66. Норма втрат матеріальних ресурсів визначається як:
67. До фондів обігу підприємства належать:
68. Під плануванням діяльності підприємства розуміють:
69. Загальною науковою основою планування є:
70. Стратегія – це:
71. Бізнес-план підприємства – це:
72. Якість продукції як економічна категорія характеризує:
73. Конкурентоспроможність продукції – це характеристика товару, яка відображає:
74. Стандартизація продукції – це:
75. Сертифікат – це документ, який:
76. Ціна товару – це:
77. Ціни, за якими здійснюється продаж товару населенню називаються:
78. Ціни, які встановлюються за домовленістю між продавцем і покупцем товару називаються:
79. Ціни, які використовують для визначення вартості нового будівництва, переоснащення і розширення підприємства, називаються:
80. Товарна продукція - це:
81. Точка безбитковості відображає:
82. Собівартість продукції – це:
83. Основні елементи витрат на виробництво:
84. Калькулювання – це:
85. Рівень витрат на одну гривню продукції визначається відношенням:
86. Валовий прибуток підприємства – це:
87. Чистий прибуток підприємства – це:
88. Рентабельність підприємства - це
89. Банкрутство - це:
90. Ризик у виробничо-господарській діяльності – це:

### 3. ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробування проводиться з метою виявлення рівня підготовленості абітурієнтів, які вступають на основі ОКР за іншими неспорідненими спеціальностями, і складається з тестових завдань по наступним загальноекономічним дисциплінами:

- Мікроекономіка;
- Макроекономіка.

#### 3.1 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА»

*Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.*

Предмет та об'єкти дослідження мікроекономіки. Становлення і етапи розвитку мікроекономіки як науки. Мікроекономіка як складова частина теоретичної економіки. Багатоаспектність теоретичного аналізу економічних систем. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин. Макро - та мікроекономіка як

найважливіші складові сучасної теоретичної економіки, як методологічна, термінологічна, інструментальна база конкретних економічних дисциплін.

Школи мікроекономічного аналізу. Методологія мікроекономічного аналізу. Мікроекономічні моделі

### *Тема 2. Теорія граничної корисності і поведінка споживача.*

Поняття потреби, види потреб. Економічні блага, їх класифікація.

Поняття «корисність», її особливості; спосіб досягнення. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності як залежність між кількістю одиниць споживаного блага та рівнем корисності, що досягається споживачем. Кардиналістська функція корисності і поведінка споживача. Другий закон Госсена.

### *Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача.*

Аксиоми ординалістського підходу. Криві байдужості.. Бюджетні обмеження і можливості споживача. Рівновага споживача з ординалістських позицій

Вибір споживача з ординалістських позицій. Система переваг споживача та її основні елементи: здатність до ранжування альтернатив; транзитивність переваг; ненасиченість благами; взаємозамінність благ. Множинність благ і повна інформованість споживача як зовнішні умови для здійснення вибору.

Криві байдужості як спеціальний інструментарій мікроекономічного аналізу. Спадний характер і неможливість перетинання кривих байдужості за інших однакових умов. Карта байдужості.

Гранична норма заміни (заміщення) благ: сутність і методика обчислення. Наслідок динаміки норми у поясненні форми кривих байдужості. Крайні випадки взаємозаміщення та взаємодоповнення благ.

### *Тема 4 Аналіз поведінки споживача.*

Реакція споживача на зміну його доходу. Зміна оптимального стану споживача в результаті зміни його доходу. Графічний аналіз і побудова лінії «дохід—споживання». Нахил лінії як свідчення ставлення споживача до благ. Поняття «благо з нормальною споживчою цінністю» і «благо з низькою споживчою цінністю». Крива Енгеля; закон Енгеля—Швабе. Розподіл споживчих затрат за напрямками їх використання.

Реакція споживача на зміну цін товарів. Зміна вибору споживача в результаті зміни ціни одного з товарів та обох товарів. Побудова лінії «ціна—споживання». Траєкторія розвитку споживання як результат зниження цін. Побудова лінії індивідуального попиту споживача.

Ефект заміщення та ефект доходу. Визначення умов, що аналізуються: моделі зменшення ціни одного з товарів за незмінності цін на інші товари та доходу споживача. Неоднозначність впливу на вибір споживача. Розкладання сукупної зміни обсягу попиту на дві складові: ефект доходу та ефект заміщення. Одно- та різноспрямований вплив ефектів. Парадокс Гіффена

### *Тема 5. Попит, пропозиція та їх взаємодія.*

Індивідуальний і ринковий попит. Закон попиту. Крива попиту та фактори, що впливають на її зміщення.

Індивідуальна і ринкова пропозиція. Закон пропозиції. Крива пропозиції та фактори, що впливають на її зміщення.

Взаємодія попиту і пропозиції: ринкова рівновага. Цінова і нецінова

еластичність попиту. Еластичність пропозиції та фактори, що її визначають.

#### *Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства.*

Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин, як економічна організація, як найважливіший різновид мікросистем. Динамічність зовнішнього середовища та його вплив на внутрішню динаміку виробництва. Поняття: адаптивність, гнучкість та гомео-статичність виробничо-ринкової системи.

Підприємство як центр прийняття рішень. Мотивація поведінки підприємства. Основні види вибору підприємства. Фактор часу та періоди у функціонуванні оптимального та рівноважного станів підприємства.

Найважливіші параметри підприємства як мікроекономічної моделі. Фактори виробництва, їх групування та варіації. Поняття і параметри виробничої функції. Сукупний, середній та граничний продукт. Витрати виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до визначення. Альтернативні витрати та їх склад. Сукупні, середні та граничні витрати. Поняття: загальний (сукупний, валовий), середній та граничний виторг. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Різні концепції прибутку. Сукупний, середній та граничний прибуток.

#### *Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.*

Частинна варіація факторів виробництва. Виробнича функція з одним змінним фактором та її графічне відображення. Феномен «згасання» виробничої функції. Правило спадної віддачі (продуктивності) змінного фактора виробництва. Еластичність виробництва: поняття, методика обчислення показників, діапазон змін. Обґрунтування управлінських рішень щодо розширення та згортання виробництва.

Ізоквантна варіація факторів виробництва. Виробнича функція з двома змінними факторами. Крива однакового продукту (виробничої байдужості) — ізокванта. Карта ізоквант. Заміщеність факторів виробництва. Гранична норма технічного взаємозаміщення. Доповнюваність, подільність, мобільність та інтенсивність використання факторів виробництва.

Пропорційна варіація факторів виробництва. Збільшення випуску за рахунок пропорційного нарощування обсягів ресурсів. Постійна (стала), спадна та зростаюча віддача від масштабу. Графіки віддачі від масштабу однорідних виробничих функцій. Причини зростаючого та спадного ефекту від масштабу. Еластичність масштабу та її взаємозв'язок з еластичністю виробництва.

#### *Тема 8. Витрати виробництва.*

Витрати виробництва в короткостроковому періоді. Частинна варіація факторів виробництва і функція витрат. Постійні та змінні витрати (сукупні та середні). Типовий характер зміни витрат у короткостроковому періоді. Закон неминучого зростання граничних витрат (зниження дохідності).

Витрати на довгострокових інтервалах. Ізоквантна, пропорційна та ізоклинна варіація факторів виробництва та функція витрат. Криві довгострокових витрат (сукупних і середніх) як такі, що огинають криві короткострокових витрат. Види кривих довгострокових середніх витрат. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Варіанти технологічного вибору підприємства в процесі вироблення довгострокової стратегії розвитку. Оптимальна виробнича потужність (оптимальні обсяги випуску). Мінімально ефективний розмір виробництва та структура ринку.

### *Тема 9. Ринок досконалої конкуренції.*

Умови досконалої конкуренції. Специфіка функцій доходу і кривої попиту на продукцію окремої конкурентної фірми.

Умови максимізації прибутку, мінімізації збитків та закриття конкурентної фірми у короткостроковому періоді з позицій сукупного та граничного аналізу.

Довгострокова рівновага і пропозиція фірми та галузі.

### *Тема 10. Монопольний ринок.*

Модель «чистої» монополії та її характеристики. Поняття «єдиний продавець», «ринкова (монопольна) влада» у вузькому та широкому розумінні. Ознаки «чистої» монополії: єдиний продавець, відсутність замінників товару, бар'єри для вступу конкурентів до монополізованої галузі. Різновиди монополії. Діагностування монопольної влади. Монополістичний спосіб дій.

Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. Крива попиту монополіста. Вибір монополістом ціни та обсягу виробництва. Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Пропозиція монополіста та особливості її формування. Визначення монопольної ціни. Цінова диференціація та дискримінація. Рівновага підприємства-монополіста у довгостроковому періоді. Досягнення та утримання монополістом ринкової влади.

### *Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція.*

Основні ознаки олігополії. Нечисленність підприємств в олігополістичних галузях. Загальна взаємозалежність олігополістів. Однорідність або диференційованість продукту. Високі бар'єри для вступу до галузі. Асиметричність ринкової влади олігополістів.

Теоретичні моделі олігополії. Олігополістична взаємозалежність та еволюція способу дій учасника ринку. Ринкові лідери та аутсайтери. Узагальнення моделей дуополії за Штакельбергом. Моделі дуополії Курно та Бертрана як відображення ринкової поведінки початківця. Моделювання поведінки олігополістів за функціями їх реакції на ринкові зміни. Стратегія постійного співвідношення цін. Теорія ігор у моделюванні олігополії.

Особливості організації олігополістичного ринку. Взаємозалежність олігополістів, цінові війни та схильність до змови. Таємні змови, мовчазні згоди та легальні угоди. Картелі. Нецінова конкуренція

### *Тема 12. Ринок факторів виробництва.*

Похідний попит за досконалої і недосконалої конкуренції. Зміни попиту на ресурси. Оптимальне співвідношення ресурсів. Попит і пропозиція праці на досконало конкурентному ринку. Монополістичний ринок робочої сили. Вплив профспілок на стан ринку праці.

Взаємозв'язок ринків продуктів і факторів виробництва. Попит на продукти та фактори виробництва. Ринки факторів виробництва, їх функції в економіці. Споживання факторів виробництва: цілі та обмеження. Граничний продукт виробничого ресурсу.

Виробнича функція, витрати виробництва та попит на фактори виробництва. Вплив різновиду структури ринку товару на похідний попит. Особливості поведінки підприємства-покупця на моносонічному та олігосонічному ринках факторів виробництва.

### *Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.*

Поняття ринкової рівноваги, її аналіз. Часткова та загальна рівновага. Необхідність визначення ринкової системи як цілого, дослідження взаємодії та взаємозалежності її частин. Аналіз загальної рівноваги, його етапи. Ефект зворотного зв'язку. Система рівнянь загальної рівноваги за Вальрасом. Закон Вальраса.

Рівновага обміну. Необхідність і вигоди ринкового обміну. Порівняння граничних норм заміщення для пар товарів, що обмінюються. Діаграма Еджворта. Ефективність при обміні. Крива контрактів. Парето-ефективний розподіл. Крива можливостей споживачів. Загальна рівновага за Парето.

Ефективність у виробничій сфері. Розподіл виробничих ресурсів. Діаграма Еджворта. Крива виробничих контрактів. Парето-оптимальний розподіл ресурсів. Рівновага виробника на конкурентному ринку факторів виробництва. Крива виробничих можливостей та ефективність випуску. Ефективність на конкурентних ринках товарів.

### *Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства.*

Інституційні аспекти мікроекономічного аналізу. Особливості застосування мікроекономічного аналізу в перехідній економіці. Суспільні блага, класифікація суспільних благ

Правові передумови для ринкових суб'єктів. Сучасна економічна теорія права власності як сукупність санкціонованих норм поведінки. Трансформування власності та ринкові процеси.

Інституціональна природа сучасної фірми. Загальні, специфічні, інтерспецифічні ресурси фірми. Контрактна концепція фірми. Трансакційні витрати.

Позаринкові зовнішні ефекти. Поняття про зовнішні ефекти. Суспільні та індивідуальні витрати (вигоди). Корегуючі податки та субсидії. Теорема Коуза. Забруднення навколишнього середовища. Роль держави у вирішенні екологічних проблем.

Громадські блага. Споживчі властивості громадських благ: загальнодоступність, неконкурентність та невиключеність. Попит на громадські блага та їх ефективний обсяг. Забезпечення громадськими благами: можливості ринку і держави.

## **3.1 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МІКРОЕКОНОМІКА»**

1. Що вивчає мікроекономіка?
2. Що досліджує мікроекономіка?
3. Коли мікроекономіка виникла як наука?
4. Що визначає ринковий механізм?
5. Яка з наступних проблем не є мікроекономічною?
6. Яка з наступних проблем є мікроекономічною?
7. Що не вивчає мікроекономіка?
8. Які мікроекономічні суб'єкти є головними?
9. Які ресурси вважаються економічними?
10. Чим зумовлена основна економічна суперечність, що вивчається мікроекономікою?
11. Чим зумовлена проблема вибору, з якою стикаються економічні суб'єкти?
12. Якими є ресурси, якщо потреби необмежені ?

13. Яка риса є характерною для економічних ресурсів?
14. Яка з властивостей не характерна для економічних ресурсів?
15. Яка проблема виникає внаслідок обмеженості економічних ресурсів і необмеженості потреб?
16. Що означає економічне поняття "обмеженість ресурсів"?
17. У чому полягає проблема обмеженості ресурсів?
18. Як можна вирішити проблему обмеженості ресурсів?
19. Як можна виробити більшу кількість будь-якого продукту, коли всі ресурси вже задіяні?
20. На поведінку покупців найістотніше впливають такі чинники:
21. Ринкова структура, за якою багато фірм конкурують, продаючи на ринку диференційований товар, – це:
22. Що ілюструє крива виробничих можливостей?
23. Чим вимірюється альтернативна вартість?
24. Що не відноситься до розкриття сутності альтернативних витрат?
25. Яка модель не є мікроекономічною?
26. Яким чином можна показати рівень доходу споживача на графіку?
27. Як виражається графічно збільшення доходу споживача?
28. Що змінюється, якщо рухатися вздовж кривої виробничих можливостей?
29. Що намагається максимізувати споживач?
30. Як пов'язані альтернативні витрати з рухом вздовж опуклої межі виробничих можливостей зверху до низу?
31. Як характеризує товар його висока альтернативна вартість?
32. Що є основним методом мікроекономічного аналізу?
33. Що означає принцип раціональності поведінки?
34. В якому з варіантів відповідей типи ринкових структур перераховані послідовно - від найбільш до найменш конкурентного ринку?
35. Які ринки відносяться до недосконало конкурентних?
36. Які з ринкових структур відносяться до ідеальних?
37. Які з ринкових структур відносяться до реальних?
38. Які методи належать до специфічних мікроекономічних?
39. Що передбачає економічне моделювання?
40. Яка економічна ціль, якщо суспільство прагне мінімізувати витрати і максимізувати віддачу від обмежених ресурсів?
41. Що описує закон попиту?
42. Що характеризує дію закону попиту, при зростанні ціни?
43. Що характеризує дію закону попиту?
44. Як впливає на попит зростання ціни товару?
45. Як графічно відображаються зміни у попиті, викликані неціновими факторами?
46. Що показують точки на кривій ринкового попиту?
47. Які фактори не чинять впливу на ринковий попит?
48. На який товар зростає попит при зниженні ціни?
49. Чим викликано скорочення попиту на товар і зміщення кривої попиту на нього ліворуч?
50. Який з наведених чинників не призведе до зміщення кривої попиту?
51. Як зміщує криву попиту на шини, підвищення ціни на бензин?
52. Як зміщує криву попиту на автомобілі, зниження ціни на бензин?
53. Який фактор впливатиме на ціну свинини не так, як інші?

54. Яка з подій не змістить кривої попиту на кольорові олівці?
55. Яка з наступних подій могла спричинити зміщення кривої попиту на пральний порошок праворуч?
56. У чому проявляється перевага цінового механізму?
57. Що може викликати зміщення кривої попиту ліворуч?
58. Як змінюється попит на нормальний товар?
59. Як змінюється попит на нижчий товар?
60. Як змінюється попит на нейтральний товар?

### 3.2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

#### *Тема 1. Макроекономіка як наука*

Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в системі економічних наук.. Головне завдання макроекономіки – зростання ефективності економіки.

Об'єкт та предмет макроекономіки. Суб'єкти національної економіки. Механізм функціонування національної економіки – як предмет макроекономіки. Позитивна та нормативна функції макроекономіки. Макроекономічна політика та її ключові цілі.

Методи макроекономічного аналізу. Припущення, екзогенні та ендегенні змінні макроекономічних моделей. Запаси і потоки як два види кількісних змінних.

#### *Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків*

Система національних рахунків (СНР) як нормативна база макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи побудови СНР. Основні категорії національних рахунків: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки.

Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт (ВВП), валовий національний продукт (ВНП). Валовий суспільний продукт (ВСП) та його недоліки.

Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Чистий внутрішній продукт (ЧВП), національний дохід, особистий дохід, післяподатковий дохід. Дефлятор ВВП (індекс Пааше). Номінальний та реальний ВВП. Темпи росту та темпи приросту реального ВВП. Методи інфлювання та дефлювання ВВП. Чистий економічний добробут (ЧЕД), як показник реального добробуту суспільства.

#### *Тема 3. Ринок праці*

Зайнятість і безробіття. Показники рівня використання робочої сили: рівень зайнятості, рівень безробіття, коефіцієнт участі в робочій силі. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Повна Природне безробіття і проблеми його вимірювання.

Механізм ринку праці. Чинники природного безробіття; допомога з безробіття, діяльність державних служб зайнятості, демографічні зміни в складі робочої сили. Чинники циклічного безробіття. Шоки товарного ринку. Графічне зображення моделі ринку праці в умовах негнучкої заробітної плати.

Втрати від безробіття. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП (розрив ВВП). Закон Оукена. Визначення впливу безробіття на динаміку ВВП.

#### *Тема 4. Товарний ринок*

Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від ринкового попиту. Крива сукупного попиту. Цінові та нецінові чинники сукупного попиту.

Сукупна пропозиція. Довгострокова сукупна пропозиція та її теоретичний інструментарій. Виробнича функція і функція довгострокової сукупної пропозиції. Короткострокова сукупна пропозиція і ціна.

Основна модель короткострокової сукупної пропозиції. Функція короткострокової сукупної пропозиції. Нецінові чинники короткострокової сукупної пропозиції: ресурсні ціни, продуктивність ресурсів, субсидії підприємствам і податки на підприємства.

Модель AD-AS як базова модель економічної рівноваги. Короткострокова і довгострокова рівновага. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується сукупним попитом. Механізм відновлення економічної рівноваги, що порушується сукупною пропозицією.

#### *Тема 5. Грошовий ринок*

Пропозиція грошей. Сутність пропозиції грошей та грошові агрегати. Грошовий мультиплікатор, коефіцієнт готівки, резервна норма. Мультиплікація грошової бази банківською системою. Депозитний мультиплікатор.

Попит на гроші. Процентна ставка і альтернативна вартість зберігання грошей. Кейнсіанське рівняння попиту на гроші. Швидкість обігу грошей. Функція попиту на гроші М. Фрідмена. Кейнсіанська функція попиту на гроші.

Механізм грошового ринку. Рівняння рівноваги на грошовому ринку. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням доходу. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної збільшенням грошової бази. Механізм відновлення рівноваги на грошовому ринку, порушеної одночасним зростанням доходу і збільшенням грошової бази.

Процентна ставка: сутність та види. Реальна процентна ставка та фактори, що впливають на її рівень. Номінальна процентна ставка на основі рівняння Фішера.

#### *Тема 6. Інфляційний механізм*

Сутність та види інфляції. Темп інфляції та методи його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів: помірна, галопуюча, гіперінфляція. Інфляція попиту та інфляція витрат. Очікувана й неочікувана інфляція. Очікувана інфляція за теорією адаптивних очікувань. Очікувана інфляція за теорією раціональних очікувань.

Причини та наслідки інфляції. Чинники інфляції попиту. Чинники інфляції витрат. Інфляційні очікування. Основні наслідки високої інфляції.

Інфляція і безробіття. Рівняння кривої Філіпса та сутність її складових. Інфляція повної зайнятості та переміщення кривої Філіпса.

#### *Тема 7. Споживання домогосподарств*

Доходи домогосподарств як джерело споживання. Доходи і витрати домогосподарств в моделі макроекономічного кругообігу. Особистий дохід у приватній закритій економіці та його складові. Особистий наявний дохід у приватній закритій економіці: його кількісна визначеність та розподіл. Заощадження та споживання домогосподарств. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням. Крива Лоренца, децильний коефіцієнт, коефіцієнт Джині.

Гранична схильність до споживання та заощаджень. Чинники, що впливають на граничну схильність до споживання. Середня схильність до споживання та заощаджень. Індукційоване та автономне споживання. Чинники автономного споживання: багатство, запозичення.



### Тема 8. Приватні інвестиції

Роль інвестицій в економіці. Вплив інвестицій на сукупний попит. Вплив інвестицій на сукупну пропозицію через капіталоутворення. Валові та чисті інвестиції: приріст капіталу. Гранична продуктивність капіталу та виробнича функція.

Інвестиції в основний капітал. Кейнсіанська функція інвестицій. Гранична ефективність капіталу. Неокласична функція інвестицій. Бажаний обсяг капіталу, граничні витрати на капітал, очікуваний обсяг виробництва. Модель гнучкого акселератора. Математична інтерпретація неокласичної функції інвестицій.

Проста інвестиційна функція. Процентна ставка і прибутковість інвестиційних проектів. Бухгалтерський метод визначення прибутковості інвестиційних проектів та його недолік. Метод чистої дисконтованої вартості. Графічна інтерпретація простої інвестиційної функції. Чинники автономних інвестицій: технічний прогрес, рівень забезпеченості основним капіталом, податки на підприємців, ділові очікування. Модель акселератора.

Заощадження та інвестиції. Залежність заощаджень від доходу і принцип акселератора. Рівновага між заощадженнями та інвестиціями як закон-тенденція. Структура заощаджень приватної економіки. Роль фінансової системи в трансформації заощаджень в інвестиції.

### Тема 9. Сукупні витрати і ВВП

Сукупні витрати і рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу «витрати–випуск». Фактичні та заплановані витрати. Модель «кейнсіанський хрест». Визначення рівноважного ВВП за методом «вилучення–ін'єкції». Заплановані та незаплановані інвестиції. Модель «заощадження–інвестиції».

Мультиплікатор витрат. Індуційовані та автономні витрати. Механізм Ефект мультиплікатора та його графічна інтерпретація.

Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат в умовах неповної зайнятості. Інфляційний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах повної зайнятості. Інфляційно-експансивний розрив як наслідок надлишку автономних витрат в умовах надмірної зайнятості.

### Тема 10. Економічна динаміка

Основні засади теорії економічного зростання. Економічне зростання та економічний розвиток. Екстенсивне та інтенсивне зростання економіки. Виробнича функція Коба–Дугласа. Сутність ендогенного зростання.

Модель Солоу. Основні передумови моделі Солоу. Вплив нагромадження капіталу на капіталоозброєність. Вплив приросту населення на капіталоозброєність. Вплив технічного прогресу на капіталоозброєність. Золоте правило нагромадження капіталу.

Джерела економічного зростання. Виробнича функція на основі постійної віддачі від масштабу. Внесок технічного прогресу в приріст продукту, залишок Солоу. Визначення економічного зростання з урахуванням усіх факторів.

Економічні цикли. Сутність та структура економічного циклу. Характеристика фаз економічного циклу. Модель мультиплікатора–акселератора.

### Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання

Роль держави в економічному кругообігу. Модель макроекономічного кругообігу з урахуванням держави. Валові та чисті податки. Державні видатки.

Вплив держави на економічну рівновагу. Модель економічної рівноваги за методом «витрати–випуск». Функція споживання на основі наявного доходу. Функція

споживання на основі граничної податкової ставки. Вплив держави на кількісну визначеність приватних заощаджень. Державні та національні заощадження. Рівновага між національними заощадженнями та національними інвестиціями. Рівновага між приватними інвестиціями і внутрішніми джерелами їх фінансування.

Стабілізаційна політика. Взаємозв'язок між фіскальною та монетарною політиками. Очікування і стабілізаційна політика. Стабілізаційна політика і дискусія навколо державного втручання в економіку. Проблема ефективності стабілізаційної політики. Критика Лукаса. Аргументи прихильників стабілізаційної політики. Стабілізаційна політика на основі встановлених правил та на основі свободи дій.

### *Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність*

Національна економіка з урахуванням решти світу. Два механізми, що пов'язують національну економіку з рештою світу: зовнішньоторговельних зв'язків і міжнародних фінансових зв'язків. Взаємозв'язок між цими механізмами. Вплив решти світу на параметри моделі «витрати–випуск». Гранична схильність до імпорту. Функція споживання у відкритій економіці.

Платіжний баланс. Сутність та методологія складання платіжного балансу. Дебетові та кредитові операції. Еквівалентний обмін цінностей і трансферти. Автономна стаття «Помилки та упущення». Модель платіжного балансу. Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу.

Валютний курс. Валюта та її види. Номінальний валютний курс та способи котирування валюти. Чинники, що впливають на національний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Фіксований і плаваючий валютний курс.

### **3.3 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»**

1. Головним завданням макроекономіки є забезпечення суспільства знаннями, необхідними для:
2. Об'єктом макроекономіки є:
3. Предметом макроекономіки є:
4. Суб'єктами змішаної економіки є:
5. Економічні системи різняться:
6. Позитивна функція макроекономіки спрямована на вивчення:
7. Нормативна функція макроекономіки спрямована на обґрунтування:
8. Із перелічених величин до складу ВВП за методом доходів входить:
9. ВВП можна визначити за такою формулою
10. Чисті неприбуткові податки використовуються для обчислення:
11. Із перелічених величин елементом особистого доходу є:
12. Валовий національний дохід — це:
13. До методологічних принципів СНР відноситься таке положення:
14. Валовий національний дохід наявний — це:
15. Із наведених визначень правильним є таке:
16. В СНР зовнішньоекономічні зв'язки відображає такий рахунок:
17. Сектором СНР є:
18. Якщо людина втратила роботу у зв'язку із скороченням сукупного попиту, то виникає безробіття:
19. Повна зайнятість забезпечується в умовах:
20. Природне безробіття включає такі види безробіття:

21. Фактичний ВВП = потенційному ВВП за наявності лише:
22. Якщо людина звільнилася з роботи за власним бажанням, то виникає безробіття:
23. Темп інфляції в аналізованому році визначається таким чином:
24. Якщо людина втратила роботу у зв'язку зі зменшенням попиту на її професію, то виникає безробіття:
25. Інфляція витрат виникає в умовах, коли:
26. Якщо виникає загальне падіння попиту в економіці, то:
27. Відставання фактичного ВВП від потенційного ВВП викликається безробіттям:
28. Інфляція викликає в економіці такі наслідки:
29. У процесі економічного кругообігу підприємства виконують таку функцію:
30. У процесі економічного кругообігу домогосподарства виконують таку функцію:
31. Рух економіки вправо уздовж горизонтальної ділянки кривої сукупної пропозиції супроводжується:
32. До нецінових чинників сукупного попиту належать:
33. Ціни впливають на сукупний попит:
34. В умовах повної зайнятості зростання сукупного попиту супроводжується:
35. До цінових чинників сукупної пропозиції належать:
36. До нецінових чинників сукупного попиту належать:
37. Згідно з класичною моделлю сукупної пропозиції падіння сукупного попиту спричиняє:
38. Згідно з кейнсіанською моделлю сукупної пропозиції падіння сукупного попиту викликає:
39. Якщо рівновага порушилася падінням сукупного попиту, то її відновлення в короткостроковому періоді здійснюється на умовах:
40. Якщо після падіння сукупного попиту ціни і зарплата знизилися пропорційно, то рівновага відновиться на умовах:
41. Середня схильність до споживання — це:
42. Чистий прибуток, отриманий від інвестування, — це:
43. Простий мультиплікатор витратків перебуває в:
44. Крива сукупного попиту на інвестиції зміщується вправо внаслідок:
45. Гранична схильність до заощадження більше нуля, якщо:
46. Крива споживання зміщується вправо внаслідок:
47. Якщо номінальна відсоткова ставка стабільна, а ціни зростають, то сукупний попит на інвестиції:
48. На інвестиційний попит не впливає:
49. В умовах повної зайнятості та економічної рівноваги, коли  $E = 120$  грн.,  $Y_p = 110$  грн., має місце:
50. Якщо в економіці спостерігається нерівновага, то заощадження дорівнюють:
51. Рівноважний ВВП визначається методом:
52. Рівновага в економіці досягається, якщо:
53. Ін'єкціями у сукупні витрати є:
54. Вилученнями із доходу є:
55. Якщо заощадження менше запланованих інвестицій, то має місце таке:
56. В умовах рецесійного розриву:
57. Інфляційний розрив обчислюється за формулою:
58. Темп інфляції в аналізованому році визначається таким чином:
59. Якщо людина втратила роботу у зв'язку зі зменшенням попиту на її професію, то виникає безробіття:

60. Інфляція витрат виникає в умовах, коли:

#### 4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінка результатів вступного випробування здійснюється за наступною шкалою:

Шкала оцінювання		
За національною шкалою	Кількість набраних балів	За шкалою ЄКТС
відмінно	90–100	A
добре	82-89	B
	75-81	C
задовільно	67-74	D
	60-66	E
незадовільно	36-59	FX
	1-35	F

Оцінка за відповідь на кожне тестове завдання екзаменаційного білету вступного випробування може набувати одного з двох значень:

- максимального значення кількості балів (2 бали) – за вірної відповіді,
- мінімального значення (0 балів) – за невірної відповіді.

Таким чином, за підсумками вступного випробування абітурієнт може набрати від 0 до 100 балів включно. Якщо вступник набрав менше 60 балів, то результат вступного випробування незадовільний.

Підсумкова оцінка за вступне випробування враховується для рейтингування вступників і здійсненні конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання.

#### 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

##### *Рекомендована література для підготовки до фахового вступного випробування*

1. Бабинець М. Термінологічний словник для студентів економічних спеціальностей. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 216 с.
2. Блакита Г. В., Ромашевська Н. О. Бухгалтерський облік. Практикум. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 152 с.
3. Блонська В. І. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник / Т. Г. Васильців, С. С. Гринкевич та ін. Львів : Магнолія 2006, 2015. 688 с.
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. К. : Кондор, 2016. 378 с.
5. Бухгалтерський облік в Україні: Навч.посібник / Р. Л. Хом'як, В. І. Лемішовський, В. І. Воськало, В. С. Мохняк. Львів : Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. 440 с.
6. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік : навч. посібник К. : ЦНЛ, 2019. 520 с.
7. Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика: навч. посібник. К. : Ліра-К, 2014. 428 с.
8. Гудзь Н. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник К. : Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.
9. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. К. : КНЕУ, 2014. 396 с.

10. Захарчин Г. М. Основи підприємництва : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Ліра-К, 2013. 407 с.
11. Збарський В. К. Економіка підприємства. К. : КиМУ, 2015. 316 с.
12. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві : навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2017. 443 с.
13. Кривицька О. Р. Економіка підприємства: навч. посібник. Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. 296 с.
14. Кузьмин В. М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
15. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 608 с.
16. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік. Підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 670 с.
17. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка і фінанси підприємства : навч. посібник. Львів : Магнолія 2006, 2014. 408с.
18. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2017. 248 с.
19. Слюсаренко В. Є. Практикум з бухгалтерського обліку. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 388 с.
20. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник. К. : Алерта, 2017. 174 с.

***Рекомендована література для підготовки до додаткового вступного випробування***

1. Андреюк Н. В., Кузнецова Л. В., Салатюк Н. М. Мікроекономіка. Основи теорії та практикум: Навч.-метод. посіб. К.: НУХТ, 2010. 408 с.
2. Базилінська О. Я. Макроекономіка : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 442 с.
3. Базилінська О., Мініна О. Мікроекономіка : Навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. / За ред. Олени Базилінської. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 349 с.
4. Батура О. В., Івашина О. Ф., Новікова Л. Ф. Макроекономіка: навч посібник. К. : ЦУЛ. 2007. 263 с.
5. Білецька Л. В. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 684 с.
6. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. Мікроекономіка і макроекономіка : підр. для студентів екон. спец. закл. освіти. К. : Видавництво Соломії Павличко „Основи”, 2001. 517 с.
7. Веріан Х. Р. Мікроекономіка. Проміжний рівень. Сучасний підхід: Підручник для вузів. Пер. з англ. / За ред. Н. Л. Фролової. М.: ЮНИТИ, 2010.
8. Вечканов Г. С., Вечканова Г. Р. Мікроекономіка. Посібник для підготовки до іспиту. СПб: Питер, 2011.
9. Вініченко І. І., Дацій Н. В., Корецька С. О. Мікроекономіка : Навч. посібник для студ. Вузів. К. : Центр навчальної літератури, 2012. 265 с.
10. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка. Практикум. К. : Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
11. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 672 с.

12. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Мікроекономіка: Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 438 с.
13. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Мікроекономіка: Практикум: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 418 с.
14. Економічна теорія. Мікроекономіка: Підручник. / За ред. В. Тарасевича. К. : Знання, 2012. 134 с.
15. Калініченко О. В., Плотник О. Д. Макроекономіка. Практикум: Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2010. 656 с.
16. Макаренко М.І. Макроекономіка. К. : Центр учбової літератури, 2017. 216 с.
17. Макроекономіка : підручник / За ред. В.Д. Базидевича. [4-те вид., перероб. і доп.]. К.: Знання, 2008. 743 с.
18. Мікроекономіка : Підручник / За ред. В.Д. Базилевича 2-ге вид., перероб.і доп. К.: Знання, 2008. 679 с.
19. Оверченко В. І., Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка: Навчальний посібник./ за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано- Франківськ, «Лілея- НВ». 2015. 348 с.
20. Солонінко К. С. Макроекономіка : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2015. 200 с.

***Нормативно-правові акти, рекомендовані для підготовки до вступного випробування***

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV, зі змінами та доповненнями.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, зі змінами та доповненнями.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV, зі змінами та доповненнями.
4. Кодекс законів про працю України від 10.12.71 р., зі змінами і доповненнями.
5. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями.
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, зі змінами та доповненнями.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, зі змінами та доповненнями.
8. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356.
9. Перелік типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади, організації і підприємств із зазначенням термінів їх зберігання : Наказ головного архівного управління при Кабінеті Міністрів №41 від 20.07.98.
10. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95р. № 88, зі змінами і доповненнями.
11. Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань, затверджене наказом Мінфіну від 02.09.2014 р. № 879.